

Líst mému dítěti

Hochu můj drahý, tři roky jsou tomu,
co do světa sám jsi odjížděl z domu -
vidím tě ještě ve vlaku, tam v Praze,
jako uplakán z okna vykláníš v touze
kučery hnědé, jež něžně mi kynou,
a žebroniš tiše: "Čaci zůstat s tebou!"

Příkořím zdál se ti odjezd tvůj spěšný...
Let měl jsi osm, byls malý, a něžný.

Terezín 1942

Ilse W e b r o v á

SSSR. O trestu smrti - dvouhlas spisovatele V.Kardina a právníka S.Kieliny /Moskovskije novosti/. V.Kardin: "Postavení planet je nám nakloněno. A ne pro krásná slova bráníme dnes nejdůležitější právo člověka - právo na život. Odstranění trestu smrti byloby ještě jedním vážným potvrzením programu zdokonalení života na zemi". Polityka 24/87.

Polsko. Prof.dr.Mikolaj Kozakiewicz: Někdo se může zeptat: a jaký je způsob na vybědnutí mládežnických organizací z krize? Musí se dovolit především ve škole činnost tolikati organizací, kolik jich chce sama mládež...Nedávejme hotové vize, dovolme mladým objevovat vlastní! Ony mohou být neortodoxní ale jestliže nejsou v rozporu s právním pořádkem, ústavou, náleží je všechny chránit...Polityka 24/87. Gazeta pomorska 24.4.87.

Polsko. Prof.dr.Jerzy Wiatr, sociolog: "-Jestliže v projektu statutu organizace se nachází kritický vztah k socialismu, je to na škodu při registraci takové organizace? - Podle mého ne. Máme přece organizace, které jsou kriticky opozičně naladěné k socialismu - ne do nějaké konkrétní politiky v rámci socialismu, leč do socialismu jako takového - ale vměstnají se do rámu práva a plní svoji funkci, dávají výraz jistým existujícím názorům. Je značně lépe jestliže takové názory existují v podobě organizované, než když se kryjí pod koutky a nebo jsou zahrnuty do podzemí." Kultura 6.5.87.

SSSR. Michail Gorbačov na kosmodromu Bajkonur:...Znovu mě napadá jednoduchá, ale velmi důležitá otázka: Proč se někdy snažíme získat i prosté věci z zahraničí, když jsme dnes sto vyřešit tak obrovské, rozsáhlé a složité úlohy? ...Budeme muset přímo a otevřeně vyjádřit požadavky vůči těm, kdo stojí přestavbě v cestě, nepočínají si energicky a omezují se jen na řečnění o jejím významu...Západ pochopil, že po lednovém zasedání se situace od základu mění. RP.

ČSSR. Lubomír Feldek, básník:...Když se pokoušíme napsat politickou básněň, už se jaksi smířujeme s tím, že nebude dobrá. Kde se bere tato naše lyrická schizofrenie? Kdo pustil mezi nás její virus? Jak to, že se stala synonymem pro poplatnost? O toto matení pojmů se zasloužila zbabělost básníků. Podle čeho poznáme míru angažovanosti básně? Podle ničeho jiného, než podle míry přijatého rizika. Pravá, v pravém smyslu slova angažovaná poezie se začíná až tam kde se začíná zápas - ne zápas o upevnování vlastní bezpečné pozice, ale zápas o nějakou obřozenou hodnotu...Rudé právo 16.5.87.

ČSSR. Jarosláv Čejka, spisovatel:...Kyslím si, že by byl velice špatným kapitánem ten, který by nedopřál sluchu loďníkovu hlášení, že do podpalubí zatéká voda, a který by to považoval za pouhé očernování skutečnosti, za útok na svou autoritu, nebo který by nepopřál sluchu hlídce ve stožárním koši, když hlásí, že v cestě se objevila písčina nebo útesy, a to jenom proto, že je nemá zakresleny na loďní mapě. Pravděpodobně by vedl loď do záhuby.RP 16.5.87.

ČSSR. Jaroslav Matějka, spisovatel: Z toho vznikl v části naší inteligence - a částečně i značné - pocit zakřiknutosti. A proto ne náhodou se i dnes často setkáváme u pootevřených dveří s vyplašenými očima a otázkou, jestli už se může...Jak je to vůbec s tím přenášením sovětských zkušeností? Samozřejmě, já nejsem pro to, aby se mechanicky přenášelo všechno. V minulosti právě toto mechanické přenášení sovětských zkušeností je diskreditovalo a diskreditovalo i nás Rudé právo 16.května 1987.

ČSSR. Sdělení VONS-č. 632 - Brutální výkon trestu u Petra Hauptmanna. Ing. Petr Hauptmann, v únoru 1984 nespravedlivě odsouzený pro údajnou špionáž k deseti rokům vězení, si odpykává svůj trest v NVÚ Minkovice. Ač jde podle jména o druhou, tedy středně přísnou nápravně-výchovnou skupinu, je podle řady svědectví praktický režim v tomto zařízení jedním z nejkrutějších v ČSR. Navíc je Petr Hauptmann od prosince minulého roku okázale diskriminován a zracován na svých beztak skrovných právech. Z pracoviště, kde úspěšně překračoval výkonovou normu, byl přeložen na jiné, kde je závislý na výkonech spoluvězňů a spolu s nimi je za neplnění normy omezován a trestán. Návštěva manželky a dětí na níž má právo vždy po šesti měsících a to v trvání jedné hodiny /což je samo o sobě otřesné/ byla příslušníky SNV hrubě narušována a nesmělo se při ní hovořit ani o čistě osobních záležitostech. P. Hauptmann nesměl např. ani bližší zodpovědět otázku své dvanáctileté dcery, co si to udělal na ruce - zřejmě šlo o pracovní úraz. Korespondence P. Hauptmanna s rodinou je již několik měsíců prakticky zablokována, cenzura nepropouští většinu jeho dopisů a z dopisů manželky jsou mu předčítány jen vybrané úryvky. Všechny uvedené skutečnosti jsou hrubým porušením základních právních norem, týkajících se výkonu trestu. K dokreslení poměrů v NVÚ Minkovice zde podrobněji rozebereme ustanovení týkající se balíčků pro odsouzené. Podle zákona mají odsouzení v II. NVS, pokud nebyli kázeňsky potrestáni odnětím balíčku, nárok obdržet dvakrát do roka od "rodiny balíček" s potravinami a jinými věcmi osobní potřeby" ve váze dvou kilogramů. NVÚ Minkovice však nepokládá tvrdost zákona za dostatečnou a zesílá rodinám odsouzených závaznou instrukci /která je příznačně samotným odsouzeným utajena/, podle níž nesmí být v balíčku žádný zahraniční ani v Tuzexu zakoupený výrobek a která stanoví seznam a váhové limity jediné povolených věcí, totiž nanejvýš: 200 ks cigaret, 500 g salámu, 500g masových konzerv, 200g rybiček v konzervě, 2-500g sušenek a čokolád, 4 ponožky, 10 žiletek, železo po holení, ovoce. Takovými rozpásem NVÚ Minkovice hrubě porušuje zákon a samu sebe povyšuje na zákonodárce. Kroně toho jím očividně a svévolně překračuje onu mez, kterou končí jakékoliv právní zřízení: neboť v sebehorším právním systému je dovoleno vše co není zakázáno, zatímco totalita /např. minkovická/ si osobuje zakázat cokoliv co výslovně nepovolí. Infoch 77 - č. 6/87.

ČSSR. Dopis čs. občanů M. Gorbačovovi.

Vážený soudruhu Gorbačove, srdečně Vás vítáme v Praze. S velkými sympatiemi a zájmem sledujeme nový revoluční vývoj, přestavbu sovětské společnosti, která byla zahájena pod Vaším vedením. Tento vývoj v Sovětském svazu oživil v nás naději, že nastala doba obnovy i pro naši společnost.

Jako lidé, kteří celá desetiletí poctivě pracovali pro uskutečnění myšlenek socialismu, vítáme Vaši výzvu k novému myšlení, které má převratnou a sjednocující sílu, sahající až k všelidským problémům. Nově nastoupená revoluční cesta od základu změnila staré nazírání na svět, jež přivedlo lidstvo až na okraj propasti atomové války a ekologického zničení. Vaše slova, že lidstvu je třeba a je možno vrátit jeho nesmrtelnost, se nás dotkla jako svěží vítr.

Plně souhlasíme s Vámi, že jednou z hlavních překážek nového nazírání na svět je ne důvěra. Je třeba vrátit lidstvu jeho důvěru v sebe, v jeho sílu, dát mu prostor, aby mohlo volně dýchat. A vřaduch - to je pro nás socialistická demokracie. Kdo se jí bojí, bojí se lidí. Nabádáte, že lidí není třeba se bát, je třeba jim rozumět. Kdo by se bál národa, ten by ve skutečnosti těžko mohl chápat samotnou podstatu socialismu.

My ne důvěru nemáme. Naopak - považujeme za nutné učinit vše pro to, aby všichni naši lidé se mohli zapojit do přestavby. Až velice si přejeme spolupůsobit na obnovení tradičního přátelství mezi našimi národy, které utrpělo způsobem jímž tehdejší sovětské vedení reagovalo na náš obroátný proces r.1968.

Praha 5. dubna 1987. Kráceno.

Lučmila Jankovcová, Bedřich Placák, Josefa Slánská, Luboš Kohout, Jiří Valenta Jaroslav Šabata, Stanislav Počusta, Jaroslav Helbrant, Jiří Hájek, Vladimír Kadlec, Jiří Černý, Jiří Lom, Rudolf Zukal, Květa Valachová, Jaroslav Opat, Pavel Winkler, Vojtěch Kumpere, Marie Váňachová. Infoch 77 - č.6/87.

ČSSR. Vasil Biľak, tajemník ÚV KSČ: ...Ozývají se i takové hlasy, že je třeba přehodnotit vývoj od r.1968 a zřítci se mnoha stanovisek, zásad i těch umělců, kteří pomáhali překonávat krizi. KSČ nikomu nezazlívá, kdo vyčkával, kdo zůstal stát stranou, ale ani na nikoho, kdo pomáhal, nezapomíná. RP 20.5.87